

ԵՐԱԺՇՏՈՒԹՅՈՒՆ
Թեմատիկ պլանավորում
5-րդ դասարան
 Շաբաթական 1 ժամ
 Տարեկան 34 ժամ

Դասագրքի հեղինակ՝ Յ. Յուզբաշյան, Ա. Փահլևանյան
 Արվեստ-արհեստ բնագավառի պատասխանատու՝ Մարիամ Պետրոսյան

Դաս	Թեմա «Երաժշտություն և գրականություն» (10 ժամ)	Ժամ
Նպատակ	<p>Ծանոթացում: հայ ազգային երաժշտությանը, հայ ժողովրդական, ծիսական, հոգևոր և կոմպոզիտորական երգերին:</p> <p>Զարգացնել երաժշտությունը և գրականությունը սիրելու և հասկանալու կարողությունը:</p> <p>Ձևավորել հմտություններ ազգային երաժշտության տեսակները և նրանց առանձնահատկություններն իմանալու, ճանաչելու և տարբերելու համար:</p> <p>Ձևավորել և զարգացնել տրամաբանական, ստեղծագործական, կերպարային և ասոցիատիվ մտածողություն, վերլուծական հմտություններ:</p> <p>Ունկնդրել, վերլուծել, մեկնաբանել երաժշտության և գրականության կապը:</p> <p>Սովորել և կատարել հայ ժողովրդական, ծիսական, հոգևոր և կոմպոզիտորական երգեր:</p>	
Վերջնարդյունք	<p>Ներկայացնել, երգել /մենակ կամ խմբով/ հայ ժողովրդական և կոմպոզիտորական երգեր՝ ճիշտ կեցվածքով և շնչառությամբ, մաքուր ինտոնացիայով, հստակ ռիթմով, արտահայտիչ, անսամբլային զգացողությամբ, հետևելով խմբավարի շարժումներին:</p> <p>Ճանաչել և գնահատել հայ ժողովրդական և կոմպոզիտորների երաժշտությունը</p> <p>Կատարումը ուղեկցել պարային կամ ռիթմական շարժումներով</p> <p>Վերլուծել, ներկայացնել երաժշտական</p>	

		ստեղծագործության կառուցվածքին բնորոշ առանձնահատկությունները: Նկարագրել երաժշտությունից ստացած իր տպավորությունները գրագետ կապակցված խոսքով	
1	5-10	Ուսուցանել Կոմիտասի «Կաքավի երգը», խոսք՝ Հ. Թումանյանի, Ունկնդրել «Կաքավի երգը» Կոմիտասի անվան լարային քառյակի կատարմամբ Ֆ. Մենդելսոնի «Երգ առանց խոսքի» դաշնամուրային մանրանվագների շարքից «Գարնանային երգը» և «Վենետիկի գոնդոլավարի երգը»:	1
2	11-12	Ունկնդրել հայկական ժողովրդական «Հովվի կանչը» մեղեդին շվիի կատարմամբ, Ուսուցանել Հ. Թումանյանի <i>14.09</i> «Ախ, ինչ լավ են» երգը:	1
3	13-14	Սայաթ-Նովա Ունկնդրել Սայաթ-Նովայի երգերը և ուսուցանել «Քամանչա» երգը: <i>28.09.18</i>	1
4-5	15-18	«Ռոմանս» Ունկնդրել Ռ. Մելիքյանի «Վարդը» ռոմանսը, խոսք՝ Գյոթեի, Գլինկայի «Արտույտը», Խաչատրյանի «Նինայի ռոմանսը», Սվիրիդովի «Ռոմանսը», Ուսուցանել Ռ. Մելիքյանի «Առուն և աղբյուրը» երգ-ռոմանսը: <i>05.10</i>	2
6	19-20	«Կանտատ» <i>12.10.</i> Ունկնդրել և ուսուցանել Ա. Հարությունյանի «Օրորոցային» երգ-ռոմանսը, Ունկնդրել հատվածներ «Հայրենիք» կանտատից:	1
7	21-25	«Օպերա» <i>19.10.21</i> Ունկնդրել Արշակի արիոզոն Ս. Չուխաճյանի «Արշակ երկրորդ» օպերայից Ուսուցանել Ս. Չուխաճյանի «Ազատության երգը»:	1
8-9	26-29	Արմեն Տիգրանյան Ունկնդրել Ա. Տիգրանյանի «Անուշ» օպերայից «Ամպի	2

		տակից», «Համբարձում յայլա» խմբերգերը և այլ հատվածներ, Ուսուցանել Ա. Տիգրանյանի «Անուշ» օպերայից «Ամպի տակից» և «Համբարձում յայլա» խմբերգերը:	
10	31-34	Վոլֆգանգ Ամադեուս Մոցարտ Ունկնդրել հատվածներ Մոցարտի «Կախարդական սրինգ» օպերայից, Ուսուցանել Մոցարտի «Գարնան կարոտ» երգը:	1
Դաս	Էջ	Թեմա՝ «Երաժշտությունը և պարարվեստը» (8Ժ.)	Ժամ
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացում հայ կոմպոզիտորների պարի համար գրված երաժշտության հետ: • Երաժշտությունը ունկնդրելու, վերլուծելու, կատարելու և կարևորելու կարողության ձևավորում և զարգացում: • Պարային երաժշտության նկատմամբ սիրո և հետաքրքրության խթանում: • Հայ կոմպոզիտորական երաժշտության արժևորում: 	
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչի հայ կոմպոզիտորների ստեղծած պարեղանակները: • Համեմատի պարերը և արտահայտի կարծիք: • Վերլուծի, մեկնաբանի և գնահատի դրանք: • Ստեղծի փոքրիկ շնորհանդես իր համար ամենասիրելի պարերի վերաբերյալ: • Յուրաքանչյուր պարի ուղիղ, տեմպին և բնույթին համապատասխան կատարի պարային շարժումներ: 	
11	35-36	Ուսուցանել Ռ. Մելիքյանի «Պսակ-պսակ» երգ-պարը, Ունկնդրել Կոմիտասի «Շուշիկի» պարը:	1
12	38	«Երաժշտության և պարարվեստի ընդհանրությունը» Ունկնդրել Կոմիտասի «Երանգի» պարը և Գրիգի «Անիտրայի պարը», Ուսուցանել «Նարոյ» հայկական ժողովրդական պարերգը:	1
13	41-42	Ուսուցանել հայկական ժող. «Սարեն կուգա ձիավոր» երգը, Ունկնդրել «Քոչարի» և «Նազ պար» պարեղանակները:	1 ժ.
14	43-44	Ուսուցանել չեխական ժող. «Թող լարեն ջութակները» երգը, Ունկնդրել Շտրաուսի «Գարնանային ձայներ» վալսը, «Տրիկ-տրակ» պոլկան և «Տանգո», «Սամբա», «Չա-չա-չա» լատինաամերիկյան պարեղանակները:	1ժ.

15	45-46	«Բալետ» Ունկնդել «Աղջիկների պարը» Ա. Խաչատրյանի «Գայանե» բալետից և հատվածներ «Սպարտակ» բալետից: Ուսուցանել հայկական ժողովրդական «Աղջիկների պարերգը» երգը:	1 ժ.
16	47	Ունկնդրել «Քոչարի» և «Էրզրումի» պարերը Գ. Եղիազարյանի «Սևան» բալետից, Կրկնել հայկական ժող. «Շողեր ջան» և «Նուբար» երգերը:	1 ժ.
17	48-49	Պյոտր Իլյիչ Չայկովսկի Ունկնդրել Պ. Չայկովսկու «Շչեկունչիկ» բալետից «Անագե զինվորների քայլերգը», «Փաթիլների վալսը», «Ծաղիկների վալսը» և Մաշայի, Չրթչրթիկի «պա-դե, դեն»:	1 ժ.
18	50-51	Թեմայի ամփոփում	1 ժ.
Դաս	Էջ	Թեմա՝ «Երաժշտությունը և կերպարվեստը» (8ժ.)	Ժամ
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> • Ծանոթացում կերպարվեստի, որպես տեսողական և տարածական արվեստի տեսակի հետ: • Արվեստի ստեղծագործությունների ազդեցության տակ համար գրված երաժշտությունը ունկնդրելու, վերլուծելու, կատարելու և կարևորելու կարողության ձևավորում և զարգացում: • Ազգային կերպարվեստի և դրանց համար գրված երաժշտության նկատմամբ սիրո և հետաքրքրության խթանում: • Հայ կոմպոզիտորական երաժշտության արժևորում: 	
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Ներկայացնի երաժշտության և կերպարվեստի նմանություններն ու տարբերությունները: • Ընկալի և կատարի առաջադրանքը: • Վերլուծի, մեկնաբանի և գնահատի ոլիմի, մեղեդու, գծի և գույնի փոխհարաբերությունները: • Ունկնդրած երաժշտության հիման վրա ստեղծի պատկերներ: 	
19	52-53	Ուսուցանել Ռ. Պետրոսյանի «Պատգամ որդուս» երգը, խոսք՝ Ս. Կապուտիկյանի, Ունկնդրել Գ. Արմենյանի «Վ. Սուրենյանցի պատկերասրահում» ստեղծագործությունից հատված:	1 ժ.

20	54-55	Ունկնդրել և ուսուցանել Ա. Սաթյանի «Մարտիկի երգը», ինտերվալների տեսակները՝ հարմոնիկ և մելոդիկ, նոտաներով երգել հայկ. ժող «Լուսինը նորել է» երգը և նշել ինտերվալների տեսակները:	1 ժ.
21	59-60	Էդվարդ Գրիգ «Պեր Գյունտ» Ունկնդրել «Օզգի մահը» և «Լեռնային արքայի քարայրում» հատվածները, Կրկնել Ա. Սաթյանի «Մարտիկի երգը», «Ծրագրային» երաժշտություն:	1 ժ.
22		Ունկնդրել և վերլուծել Ա. Խաչատրյան «Ջութակի կոնցերտը», համեմատել Մ. Սարյանի հայկական բնաշխարհի նկարների հետ, Կրկնել «Քելե՛, քելե՛» հայկ. ժող երգը, «Ոչ ծրագրային» երաժշտություն,	1 ժ.
23	61-62	Անտոնիո Վիվալդի Ունկնդրել հատված Ա. Վիվալդի «Տարվա եղանակները» ստեղծագործությունից, Ուսուցանել իտալական ժող. «Մամա չաո» երգը:	1 ժ.
24	64-65	Ունկնդրել Կոմիտասի «Հորովել», «Կալի երգը» և Ա. Սաթյանի «Ես իմ անուշ Հայաստանի» երգերը, համեմատել Մ. Սարյանի «Հորովել» և «Արարատ» նկարների հետ, հորինել հայրենի բնությանը նվիրված քառատող և համապատասխան մեղեդի:	1 ժ.
25	66-68	Ունկնդրել Ղ. Սարյանի «Հայաստան» սիմֆոնիկ պան- նոյից հատվածներ և համեմատել Մ. Սարյանի համանուն նկարի հետ, Ուսուցանել հայկ. ժող. «Կռունկ Հայաստանի» երգը:	1 ժ.
26	69-70	Նիկոլայ Ռիմսկի Կորսակով Ունկնդրել «Շահրեզադե» սիմֆոնիկ սյուիտից «Ծովը» հատվածը և համեմատել Հ. Այվազովսկու «Իններորդ ա- լիք» նկարի հետ: Կրկնել «Կռունկ Հայաստանի» երգը:	1 ժ.
Դաս	Էջ	Թեմա՝ «Երաժշտությունը թատրոնում և կինոյում» 8	ժամ
Նպատակ		<ul style="list-style-type: none"> Ծանոթացում հայ կոմպոզիտորների (Ա. Այվազյանի Ա. Խաչատրյանի, Ա. Բաբաջանյանի, Տ. Մանսուրյանի և մյուսների) թատրոնի և կինոյի համար գրված երաժշտու- 	

		<p>թյան հետ:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Թատերական ներկայացումների և կինոյի համար գրված երաժշտությունը ունկնդրելու, վերլուծելու, կատարելու և կարևորելու կարողության ձևավորում և զարգացում: • Ազգային կինոֆիլմերի, թատերական ներկայացումների և դրանց համար գրված երաժշտության նկատմամբ սիրո և հետաքրքրության խթանում: <p>Հայ կոմպոզիտորական երաժշտության արժևորում:</p>	
Վերջնարդյունք		<ul style="list-style-type: none"> • Ճանաչի հայ կոմպոզիտորների կինոյի և թատերական ներկայացումների համար գրված երաժշտությունը: • Ընկալի և կատարի, հայ կինոյի և թատերական ներկայացումների համար գրված երաժշտությունը: • Վերլուծի, մեկնաբանի և գնահատի դրանք: • Ստեղծի փոքրիկ շնորհանդես իր համար ամենասիրելի կինոյի և թատերական ներկայացումների համար գրված երաժշտության մասին: 	
27	72-77	<p><u>Ունկնդրել հատվածներ՝ «Նինայի ռոմանսը», «Վալսը», «Գալոպը» Լերմոնտովի «Դիմակահանդես» դրամայի համար Ա. Խաչատրյանի գրած երաժշտությունից, Վ. Սարոյան «Իմ սիրտը լեռներում է» պիեսի համար գրած Ա. Բաբաջանյանի երաժշտությունից հատվածներ:</u></p>	1 ժ.
28		<p><u>Ունկնդրել և ուսուցանել Ա. Խաչատրյանի «Պեպոյի երգը» համանուն կինոֆիլմից.</u> <u>Ունկնդրել Ա. Խաչատրյանի «Վալս», «Պաղեսպան» և «Պոլկա» պարերը «Պեպո» կինոֆիլմից:</u></p>	1 ժ.
29		<p><u>Ուսուցանել Ա. Սաթյանի «Հզոր քանակ» երգը.</u> <u>Ունկնդրել Ա. Սաթյանի կինոերաժշտությունը՝ «Անահիտ», «Արարատյան դաշտի աղջիկը» ֆիլմերից:</u></p>	1 ժ.
30		<p><u>Ունկնդրել հատվածներ Գ. Արմենյանի «Նվագախմբի տղաները» կինոնկարի համար գրված երաժշտությունից՝ «Տրինգի» և «Քայլերգը»:</u> <u>Կրկնել Ա. Սաթյանի «Հզոր քանակ» երգը:</u></p>	1 ժ.
31	77-83	<p><u>Ունկնդրել Տ. Մանսուրյանի կինոերաժշտությունը՝ «Կտոր մը երկինք», «Հին օրերի երգը» ֆիլմերից.</u></p>	1 ժ.

		<u>Ա. Բաբաջանյանի երաժշտությունը գրված «Առաջին սիրո երգը» և «Հարսնացուն հյուսիսից» կինոնկարների համար, Ուսուցանել Ա. Բաբաջանյանի «Առաջին սիրո երգը»:</u>	
32		<u>Ունկնդրել և ուսուցանել Ռ. Ամիրխանյանի «Երազ իմ երկիր» երգը, «Հայրիկ» կինոնկարից:</u> <u>Ունկնդրել Ա. Այվազյանի «Աղջկա երգը» «Ինչու՞ է աղմըկում գետը» կինոֆիլմից</u>	1 ժ.
33		<u>Համացանցից գտնել ժամանակակից հայկական ֆիլմերի համար գրված կինոերաժշտությունը և ներկայացնել հեղինակներին (հետազոտական աշխատանք)</u>	1 ժ.
34		Թեմայի ամփոփում	1 ժ.